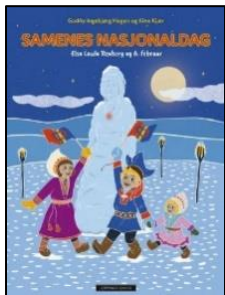

NYE SAMISKE UTGIVELSER – NYHETSREV JANUAR 2025

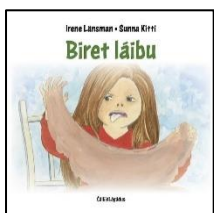
FOR BARN OG UNGDOM

GUDNY INGEBJØRG HAGEN: SAMENES NASJONALDAG – ELSA LAULA RENBERG OG 6.

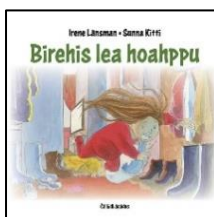
FEBRUAR

En bildebok for barnehagebarn og barn i småskolen. Boken kombinerer fortelling og fakta. Her lærer vi om hvordan samenes nasjonaldag kan markeres, og ikke minst om bakgrunnen for den. Vi blir kjent med den samiske veiviseren Elsa Laula Renberg, en av initiativtakerne til det første samiske landsmøtet i 1917. Det er 6. februar, og Ole og Hannah feirer samenes nasjonaldag. I år har Ole og bestemor laget en hemmelig overraskelse til festen, og alle gleder seg til at Ole skal låse opp døra så de kan få se hva de to har funnet på. Men så mister han nøkkelknippet... ISBN: 978-82-02-82694-9. Cappelen Damm, 2024. 48 sider. Innbundet.

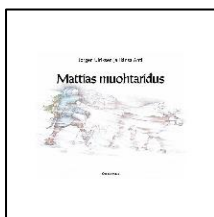
IRENE LÄNSMAN: BIRET LÁIBU

Ny bok i Irene Länsmans serie om fireåringen Biret. Hun er veldig hjelpsom. Det er likevel ikke alle mors gjøremål Biret liker. Det er lørdag og mors bagedag og Biret er bakehjelp bakehjelp. Hva skal hun bake i dag? Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-8263-569-1. ČálliidLágádus, 2024. 23 sider. Innbundet.

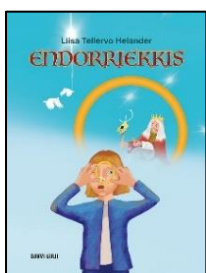
IRENE LÄNSMAN: BIREHIS LEA HOAHPPU

Biret våkner og hører faren på vedplassen hvor holder på med å hogge ved. Biret blir redd når hun ser hva faren holder på med. Nå må hun skynde seg ut før en ulykke skjer. Biret kom ikke lenger enn til døra. Der var det en vannbøtte hun mistet å velte framfor døra. Hun nådde ikke til faren. Hvilken ulykke prøvde Biret å avverge? Ny bok i Irene Länsmans serie om fireåringen Biret. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-8263-570-7. ČálliidLágádus, 2024. 23 sider. Innbundet.

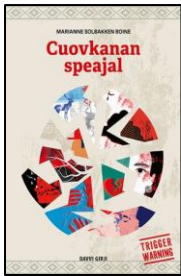
JØRGEN ULRIKSEN: MATTIAS MUOHTARIĐUS

Mattias er 12 år gammel og litt forskjellig fra de fleste av sine jevnaldrende. Det er kanskje fordi hverdagen til han og hans familie er litt ulik de fleste andres. Han liker å være skolegutt, men han trives vel så godt hos dem som arbeider med rein. Når Mattias får en fjorårskalv i gave fra faren sin når han fyller 12 år, forandres hverdagen. Han var ikke forberedt for hendelsene som han og hans nye venn snart skulle oppleve – et farlig snøskred. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-8263-571-4. ČálliidLágádus, 2025. 48 sider. Innbundet.

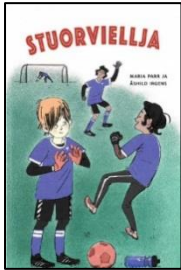
LIISA TELLERVO HELANDER: ENDORRIEKKIS

Miá og Minná er i Sápmi på sommerferie hos bestemor og bestefar. Utenfor huset til bestemor og bestefar oppdager de et hvitt reinsdyr som oppfører seg veldig rart. Så en dag skjer det noe. Kraftig lys i alle regnbuens farger begynner å stråle rundt jentene, så de nesten blir blendet. Jorda rister og knaker. Så ser Miá og Minná at regnbuen går rett inn i huset gjennom loftsvinduet. Det hvite reinsdyret står ved enden av regnbuen og ser opp dit. Er det dit de skal? Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0594-2. Davvi girji, 2025. 79 sider. Innbundet.

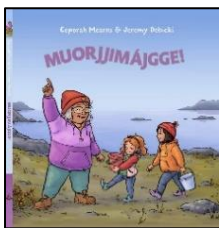
MARIANNE SOLBAKKEN BOINE: CUOVKANAN SPEAJAL

Novellesamling på nordsamisk om tabuer i Sápmi som tema. Novellene handler om voldtekt og seksuelle overgrep, fysiske og psykisk vold hjemme, Tinder Match, press og forfølgelse, sjalusi, skeiv kjærlighet og ufrivillige påkjenninger som følge av samfunnets forventninger. I Sápmi er det en taus kultur der det er tabu å snakke offentlig om voldelige hendelser, som dermed blir borte i stillheten. Der er nødvendig å tørre å snakke åpent om tabuer i Sápmi nå. ISBN: 978-82-329-0490-7. Davvi girji, 2024. 104 sider. Heftet.

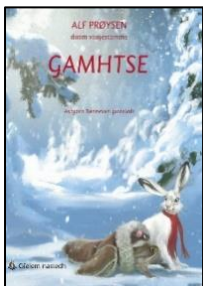
MARIA PARR: STUORVIELLJA

Lulesamisk oversettelse av Maria Parrs Storebror (2019). Tenk så fint å ha en storebror! En som kunne ta deg med på fotballtrening og passe på deg på skolebussen. Men det er ikke godt å si om det alltid er slik å ha en storebror. Og noen har bare en irriterende lillesøster. Til slutt skjønner han at det er han som er storebroren. Lettlest. For aldersgruppa 6-9 år. ISBN: 978-82-94048-61-8. Gielem nastedh, 2024. 33 sider. Heftet.

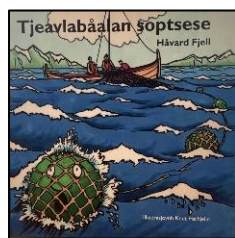
CEPORAH MEARNIS & JEREMY DEBICKI: MUORJIMÁJGGE!

Lulesamisk oversettelse av It's Time for Berries! (2023). Siasi og Siloa er inuitter og de liker både å fiske og plukke skjell og bake sammen med sin bestemor. Aller best liker de å plukke bær. På sensommeren er det endelig tid for bærplukking og uansett vær plukkes det så mange bær som det er plass til i bøttene. Det harde arbeidet er vel verdt på grunn av alle de gode rettene bestemora lager av bærene. ISBN: 978-82-94048-62-5. Gielem nastedh, 2024. 28 sider. Heftet.

GAMHTSE

Sørsamisk oversettelse av Skinnvotten (2021), som er et ukrainsk folkeeventyr gjendiktet til norsk av Alf Prøysen. En gammel mann mister votten sin i skogen da han er ute med hunden sin. En liten mus finner votten og bestemmer seg for å tilbringe natten i den. Det ene dyret etter det andre tar bolig i votten sammen med musa, og med godt samarbeid får alle plass. Alf Prøysens ikoniske dyrenavn er beholdt. Illustrert av Asbjørn Tønnesen. Helen Blind Brandsfjell har oversatt til sørsamisk. ISBN: 978-82-94048-57-1. Gielem nastedh, 2024. 31 sider. Innbundet.

HÅVARD FJELL: TJEAVLABÅALAN SOPTSSES

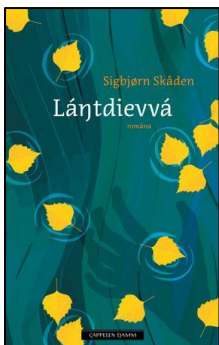
Sørsamisk oversettelse av Kavelkulas historie (2023). Denne boka forteller den spennende historien om en kavel, og hva den har opplevd i livet. En kavel var formet som en kule og laget av glass, og hadde et nett av tau rundt seg. Den ble festet til et fiskegarn og dens oppgave var å holde garnet stramt opp i sjøen slik at fisken skulle få så mange fisker som mulig. Dette er en barnebok, men mange voksne har et forhold til kavelkula og vil sikkert ha glede av å lese denne. ISBN: 978-82-93857-04-4. Museet Midt IKS, 2024. 32 sider. Innbundet.

SKJØNNLITTERATUR FOR VOKSNE

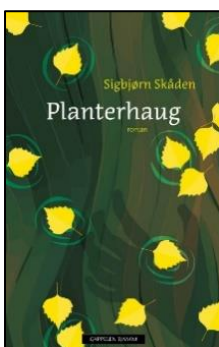
TINA HARNESK: FOLK SOM SÅR I SNØ

Norsk oversettelse av Folk som sår i snø (2022). Romanen ble kåret til årets bok i Sverige i 2023. Ingen skal komme og fortelle 85-årige Måriddja at hun skal dø. Og det er i hvert fall ingen som skal fortelle det til ektemannen Biera. Den eneste hun betror seg til, er Siri, den hjelpsomme damen i mobiltelefonen. Det unge paret Kaj og Mimmi har nettopp flyttet til Norrbotten. Mimmi stortrives og drømmer om barn, men Kaj føler seg rotløs etter morens død. Alt hun etterlot seg, var en eske med samisk håndverk. Samtidig som Kaj begynner å grave i fortiden, bestemmer Måriddja seg for å oppsøke gutten hun og Biera en gang elsket som sin egen sønn. Men hvordan skal hun finne han? ISBN: 978-82-530-4472-9. Pax, 2025. 320 sider. Innbundet.

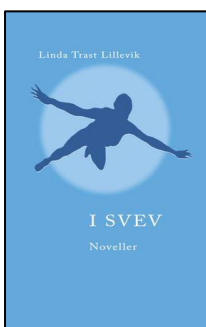
SIGBJØRN SKÅDEN: PLANTERHAUG – ROMAN

På vårparten dør den gamle fylliken Nilsen i den fornorska samebygda Planterhaug i Ofoten. Ingen forestiller seg at noe kriminelt har skjedd, men påfølgende høst ankommer likevel førstebetjent Huuva fra kriminalpolitiet i Oslo bygda for å etterforske dødsfallet. Huuva er oppsatt på å avdekke sannheta om bygda, om hans egen fars krakelerde familie og om hvem eller hva tykjen som kuer bygda, egentlig er. På veien møter han den seksfingrede jenta, sjeleseeren, svinebonden Josva, urfrosken Čuoppomáddu og en imponerende rekke innmatbaserte måltider. Men kommer førstebetjent Huuva seg, hvis man skal være ærlig, egentlig av flekken i etterforskninga? For hvordan avdekker man sannheta i ei bygd hvor sannheta for lengst er fortrent og fortiet? ISBN: 978-82-02-85513-0. Cappelen Damm, 2025. 187 sider. Innbundet.

SIGBJØRN SKÅDEN: LÁNŋTDIEVVÁ – ROMÁNA

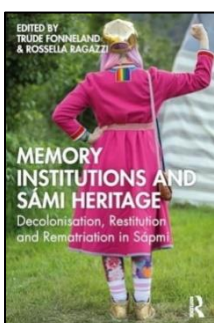
Nordsamisk oversettelse av Planterhaug. Giđđat jápmá boares juhkki Nilsen dáruiduvvon sámegilážiis Lánŋtdievvás. Ii aktage jáhke leat riikkusin, muhto čavččabealde ihtá anjke badjebálvaleaddji Huuva Oslo rihtkuoluokkus gilážiis dutkat jápmima. Huuva lea hui ánggir čalbmat duohtavuođa gili birra, oahppat manin áhčče-váinnis veahka cuovkanii ja duođaid beassat diehtit guhte jur lea, dat neavri guhte duolbmá giláža. Mátkkis dohko oahpásmuvvá Huuva guđasuorpmat niidii, sieluid oaidnái, spiiinneboanda Josvai ja Čuoppomáddui, muhto ovdánit go Huuva dutkamat, duohta daddjon, veaháge? Goktes galggalii duohtavuođa čalbmat gilážiis gonne duohtavuohta lea áigá jo eretduvdásan ja jávohuhtán? ISBN: 978-82-02-86807-9. Cappelen Damm, 2025. 192 sider. Innbundet.

LINDA TRAST LILLEVIK: I SVEV – NOVELLER

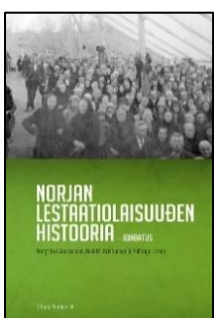
Lillevik har skrevet sin første novellesamling. Novellene gir glimt inn i menneskers skam og hemmelighold, sterke tilknytninger og knuste relasjoner, vennskap og svik. Historiene utspiller seg gjennom blikket til både barn, voksne og eldre, og i ulike tiår. ISBN: 978-82-300-2788-2. Kolofon forlag, 2024. 101 sider. Innbundet.

FAGLITTERATUR

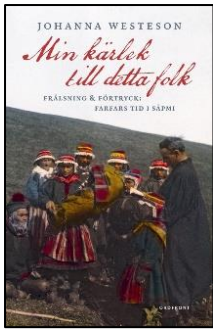
MEMORY INSTITUTIONS AND SÁMI HERITAGE – DECOLONIZATION, RESTITUTION, AND REMATRIATION IN SÁPMI

Med fokus på Sápmi – det transkulturelle og transnasjonale hjemlandet til det samiske folket – presenterer denne boken casestudier og teoretiske rammeverk som utforsker måtene minneinstitusjoner som museer, arkiver og festivaler deltar i og veileder på tilegnelsesprosesser, avkolonisering, og minneskaping. Trude Fonneland og Rosella Ragazzi er redaktører. Engelsk tekst. ISBN: 978-1-03-254719-0. CRC Press, 2024. 332 sider. Heftet.

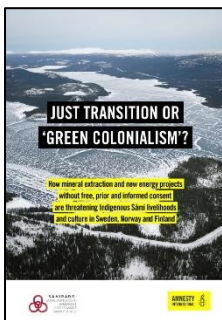
NORJAN LESTAATILAISSUOĐEN HISTOORIA – JOHĐATUS

En forkortet utgave på kvensk av Læstadianismens historie i Norge (2024). Den læstadianske vekkelsesbevegelsen oppstod i den svenske Lappmarken rundt presten Lars Levi Læstadius på midten av 1800-tallet. I denne boken følger vi bevegelsen over på norsk side og viser hvordan den spredte seg i Norge på siste halvdel av 1800-tallet, og hvordan den gjennomgikk splittelser og ble videreført i ulike grupper helt fram til vår tid. Etnisitet, politikk, skole og forholdet til den offentlige kirke er sentrale temaer i boken. ISBN: 978-82-8104-601-6. Orkana, 2024. 239 sider. Heftet.

JOHANNA WESTESON: MIN KÄRLEK TILL DETTA FOLK

Johanna Westesons har skrevet en biografi om sin bestefar Hjalmar Westeson, som var prest i Övertorneå og Karesuando i begynnelsen av 1900-tallet. Han var uinteressert i politikk. Han elsket sine samer som han betraktet som barn, med en naturlig og direkte relasjon til gud. Han ble inspirert av læstadianismen og så på kirken som et rom for alle – vekkelsen, frelsen og det å møte gud var viktigere enn regelverk og dogmer. Hun undersøker i denne biografien hvem bestefaren var. Hva tenkte han om seg selv og samene? Den er også en dyptpløyende og personlig undersøkelse av den svenske kolonialismen, svenske fordommer og rasisme da og nå. Og kirkens sterke rolle i samepolitikken. Svensk tekst. ISBN: 9789177754220. Ordfront förlag, 2024. 295 sider. Innbundet.

JUST TRANSITION OG «GREEN COLONIALISM»? – HOW MINERAL EXTRACTION AND NEW ENERGY PROJECTS WITHOUT FREE, PRIOR AND INFORMED CONSENT ARE THREATENING INDIGENOUS SÁMI LIVLIHOODS AND CULTURE IN SWEDEN, NORWAY AND FINLAND

Norge, Sverige og Finland gjør ikke nok for å ivareta urfolksrettigheter i naturinngrep knyttet til det grønne skiftet. Det framgår av Amnestys og Samerådets nye rapport. De har vurdert lov- og regelverk knyttet til naturinngrep for mineralutvinning og energiproduksjon i samiske områder i forhold til urfolks rett til fritt forhåndsinformert samtykke. De har også sett nærmere på tre ulike eksempler på naturinngrep som er planlagt eller gjennomført uten at myndighetene har respektert manglende samtykke fra de berørte samene. Rapporten tar for seg tre case-studier, vindkraftverkene på Fosen på norsk side, en planlagt nikkel-gruve i Rönneback på svensk side og søknader om mineralutvinning i Käsivarsi-området på finsk side. Engelsk tekst. Amnesty International, 2025. 84 sider (PDF)

HANDLINGSPLAN MOT HETS OG DISKRIMINERING AV SAMER 2025-2030

Regjeringen ønsker et likestilt og mangfoldig samfunn som er trygt for alle. 14. januar la de frem den første nasjonale handlingsplanen mot hets og diskriminering av samer. Den inneholder 32 tiltak som skal bidra til å forebygge og bekjempe slik hets og diskriminering. Kartlegginger viser hvordan negative holdninger i majoritetsbefolkningen kan vedvare selv om den offisielle politikken er endret. Hets og diskriminering av samer er fortsatt et stort samfunnsproblem. Det har negative konsekvenser for dem som rammes direkte og for samfunnet som helhet. Kultur- og likestillingsdepartementet, 2025. 50 sider.

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotekjeneste.tromsfylke.no>

Vennlig hilsen/ Dearvvuodaiguin / Tervheisin

Edel Olsen
Rådgiver – Samisk bibliotekjeneste i Troms
Fylkesbiblioteket
Mobil: +47 949 86 387

Troms fylkeskommune
Romssa fylkkasuohkan
Tromssan fylkinkomuuni